

Yttrande över utställt förslag till detaljplan för Orion, (Tälje 1:34 m. fl.) (f.d. Garvaren) i Södertälje.

Kulturhistoriska föreningen i Södertälje har beretts möjlighet att yttra sig över rubr. förslag. Planen syftar till ny bebyggelse för bostäder, lokaler mm. i anslutning till Orionkullen. Den anger även skyddsbestämmelser för den kulturhistoriskt viktiga bebyggelsen på kullen. Föreningen yttrar sig i första hand över frågor som berör den kulturhistoriska miljön och bebyggelsen.

I planbeskrivningen konstateras att Orionkullen utgör en viktig kulturmiljö i Södertälje med historiskt intressant bebyggelse, som är rödklassad i kulturmiljöutredningen. Kullen är den bäst bevarade delen av den grusås som tidigare gick genom staden, men som till stora delar grävts bort. Beskrivningen anger att en miljöbedömning gjorts för "att utreda påverkan på en för Södertälje unik kulturmiljö". Det är bra. Vid denna bedömning framkommer bl. a. följande negativa konsekvenser. Orionkullen förlorar sin roll som framträdande landmärke; den kulturhistoriskt viktiga bebyggelsen avskämmas delvis från övriga staden och siktlinjer inskränks; den nya bebyggelsen gör kullen som podium för den historiska bebyggelsen mer abstrakt och leder till privatisering av delar av kullen; den historiska gårdsmiljön påverkas negativt genom bostadshusens höj och närhet. De positiva konsekvenserna inskränker sig till att närmiljön kan utvecklas och underhållas. Möjligen kan den föreslagna utformningen av gårdsmiljön enligt parkgestaltungsprogrammet för kanalstråket tillföra något till området.

I yttrande över program för Södertälje stadskärna 2009-2029 ifrågasatte föreningen förslaget med ny bebyggelse vid Orionkullen. Föreningen har inte ändrat uppfattning utan avstyrker den nya bebyggelsen i redovisad utformning. De ovan relaterade negativa konsekvenserna förstärker uppfattningen. Föreningen har tacksamt under hand fått en redovisning av det bearbetade förslaget. Även om mindre förbättringar skett bl. a. beträffande sikten mot kullen övertygar inte utformningen av den tillkommande bebyggelsen.

Föreningen anser, liksom flera remissinstanser, att det bör tas ett samlat grepp för området kring Orionkullen, Wendela Hebbes hus och McDonalds-tomten. Det är högst tveksamt att man som nu delar upp programmet för stadsutveckling och utarbetar detaljplaner för en del i taget utan att närmare diskutera hur helheten kommer att se ut vid full utbyggnad. När den tilltänkta bebyggelsen straxt söder om Orionkullen tillkommer blir den historiska bebyggelsen på kullen än mer undanskymd av moderna byggnader.

Förslaget har nu redovisats med bättre illustrationer än under samrådsskedet. Den i samrådscommentaren omnämnda tredimensionella digitala modellen var i skrivande stund tyvärr ännu inte tillgänglig. Det är positivt att de föreslagna skyddsbestämmelserna för den ur kulturmiljösynpunkt värdefulla bebyggelsen har skärpts. (Obs felaktig sidhänvisning på plankartan.)

Södertälje 2014-08-26

Kulturhistoriska Föreningen i Södertälje
Nils Linder
ordförande